

ÅRSRAPPORT

2012

INNHOOLD

Ansvarlig: Direktør Sissel Rogne og
kontorsjef Unni Taiet Selmer
Utgitt: 12.04.2013
Grafisk produksjon:
Bioteknologinemnda

Kun tilgjengelig elektronisk på
www.bion.no

Adresse:
Stortingsgata 10, 0161 Oslo
Internett: www.bion.no
E-post: bion@bion.no

Organisering.....	3
Formål og mandat	3
Sammensetning.....	4
Bioteknologinemnda	4
Sekretariatet	5
Økonomi og administrasjon	6
Hovedprioriteringer for nemndas arbeid 2012.....	6
Måloppnåelse	7
Drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål	7
Åpne møter	7
Media og foredragsvirksomhet	7
Informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten	8
Nettsiden bion.no	8
Tidsskriftet GEN/alt	8
Video fra møter.....	8
Henvendelser om informasjon	8
Rådgivende organ for forvaltningen	9
Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse	11

Bioteknologinemnda er et frittstående, regjeringsoppnevnt organ og ble første gang oppnevnt i 1991. Nemnda er hjemlet i lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. og lov om fremstilling og bruk av genmodifiserte organismer. Foruten å være rådgivende i saker som angår bruk av bio- og genteknologi i relasjon til mennesker, dyr, planter og mikroorganismer, skal nemnda bidra til opplysning og debatt.

I sine vurderinger skal nemnda spesielt vektlegge de etiske og samfunnsmessige konsekvensene ved bruk av moderne bioteknologi.

Bioteknologinemnda hadde i 2012 21 medlemmer og observatører fra sju departementer. Bioteknologinemndas sekretariat er lokalisert i Oslo sentrum.

Bioteknologinemnda hadde et budsjett på 8,5 millioner kroner for 2012.

Organisering

Bioteknologinemnda er et frittstående, rådgivende organ der medlemmene og nemndsleder oppnevnes av Regjeringen. Bioteknologinemnda er hjemlet i Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven) og i Lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven). Nemnda fastsetter selv hvilke temaer som den vil jobbe med i henhold til sitt mandat.

Bioteknologinemnda besto i 2012 av 21 medlemmer. Tretten av medlemmene var personlig oppnevnte, og åtte var oppnevnt etter forslag fra organisasjoner. På nemndsmøtene stiller også observatører fra sju departementer.

Bioteknologinemnda er organisert som eget forvaltningsorgan som i administrative spørsmål er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Virksomheten i sekretariatet styres av nemndas prioriteringer.

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) fikk i oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet å evaluere Bioteknologinemnda i 2012. Difis rapport om evalueringen (Difi 2012:11) var offentlig fra 01.09.2012. Bioteknologinemnda behandlet rapporten på to nemndsmøter, og utarbeidet en uttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet med sine kommentarer til evalueringen som ble oversendt departementet 18.12.2012.

FAKTA

Formål og mandat

Bioteknologinemndas overordnede formål er i henhold til St.meld. nr. 25 (1992–93) Om mennesker og bioteknologi å drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet, samt informasjons- og debattskapende aktiviteter. Formålet er nærmere spesifisert i nemndas mandat, sist revidert 30. august 2000:

- Bioteknologinemnda er et rådgivende og frittstående organ for forvaltningen som særlig skal vurdere og drøfte prinsipielle eller generelle spørsmål knyttet til bioteknologi og genteknologi, herunder samfunnsmessige og etiske spørsmål.
- Bioteknologinemnda skal legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til publikum og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.
- Bioteknologinemnda skal på begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter Lov om medisinsk bruk av bioteknologi m.m. og Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m., herunder forslag til endring i lov, forskrifter m.m. som har betydning for bioteknologi.
- Bioteknologinemnda skal gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.
- Bioteknologinemnda skal belyse spørsmål som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv.
- Nemndas uttalelser er offentlige med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

Sammensetning

Bioteknologinemnda

Medlemmene i nemnda er oppnevnt for en periode på fire år fra 1. august 2008. Nemndsperioden ble høsten 2012 forlenget frem til sommeren 2013. Bioteknologinemnda har i løpet av 2012 hatt følgende sammensetning:

Personlig oppnevnte medlemmer:

- Lars Ødegård (leder)
Spesialrådgiver, Norges Handikapforbund
- Kristin Eiklid
Seniorforsker, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Torunn Fiskerstrand (*fratrådte 31.12.12*)
Overlege, Senter for medisinsk genetikk og molekylær-medisin, Haukeland universitetssykehus
- Njål Høstmælingen
Direktør, International Law and Policy Institute
- Sara Kahsay (*permisjon fra 04.12.12*)
Jordmor NAKMI, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Bernadette Nirmal Kumar (*vikar for Sara Kahsay fra 04.12.12*)
Direktør NAKMI, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Ingvild Riisberg
Dr. scient, Klima- og forurensningsdirektoratet
- Torleiv Ole Rognum
Professor i rettsmedisin, Rettsmedisinsk institutt, Folke helseinstituttet
- Anne Synnøve Røsvik
Førstemanuensis, Avdeling for biologiske fag, Høgskolen i Ålesund
- Berge Solberg
Professor, Institutt for samfunnsmedisin, NTNU
- Arne Sunde
Professor, Fertilitetsseksjonen, St. Olavs Hospital
- Even Søfteland
Administrerende direktør CapMare
- Terje Traavik
Professor, Universitetet i Tromsø og forskningssjef, GenØk – Senter for biosikkerhet
- Odd Vangen
Professor, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, Universitetet for miljø- og biovitenskap

Medlemmer oppnevnt etter forslag fra organisasjoner:

- Liv Arum (nestleder)
Generalsekretær, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
- Thor Amlie
Daglig leder, Norsk Biotekforum en bransjeforening i Norsk Industri, representerer Næringslivets Hovedorganisasjon
- Unni Grønsberg Berge (*fratrådte 15.05.12 fordi hun ble politisk rådgiver for utviklingsministeren*)
Nestleder, Miljøstiftelsen Zero, representerer Norges Naturvernforbund
- Nina Tangnæs Grønvold (*fratrådte 07.10.12 fordi hun ble statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet*)
Kommunalsjef i Fredrikstad kommune, representerer Landsorganisasjonen i Norge
- Knut A. Hjelt
Avdelingsleder, Fiskeri- og Havbruksforeningens Landsforening (FHL), representerer FHL Havbruk og Norges Fiskarlag
- Jacob E. Wang
Seniorrådgiver, Norges forskningsråd
- Bell Batta Torheim
Seniorrådgiver, Utviklingsfondet
- Toril Wikesland
Organisasjonssjef Akershus Bondelag, representerer Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Observatører

Følgende departementer har observatører:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.

Observatørene stiller etter eget ønske, og oppmøtet varierer.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2012 bestått av:

- Direktør Sissel Rogne
- Seniorrådgiver Grethe S. Foss
- Seniorrådgiver Olve Moldestad, sluttet 31.12.2012
- Kontorsjef Unni Taiet Selmer
- Seniorrådgiver Tage Thorstensen, permisjon til 01.03.12 da han sluttet
- Informasjonssjef Andreas Tjernshaugen
- Seniorrådgiver Audrun Utskarpen

Økonomi og administrasjon

Bioteknologinemnda har hatt et driftsbudsjett på 8 452 000 kroner i 2012. Samlede driftsutgifter var 8 583 809 kroner. Dette er 131 809 kroner mer enn budsjettet og 33 171 kroner mindre enn disponibelt beløp.

Disponibelt beløp:

Tildelt beløp 2012	8 452 000
Overført fra 2011	16 000
Kompensasjon lønnsoppgjør	138 000
Refusjoner fra NAV	10 980
Totalt	8 616 980

Driftsutgifter:

Periode	Per 31.05.12	Per 31.08.12	Per 31.12.12
Lønn og godtgjørelser	1 880 617	2 873 483	4 527 892
Arbeidsgiveravgift	266 548	407 373	642 604
Varer og tjenester	1 303 117	1 829 077	3 413 312
Sum forbruk	3 450 282	5 109 933	8 583 809
Budsjett	3 744 680	5 539 997	8 452 000

Hovedprioriteringer for nemndas arbeid 2012

- Bioteknologinemnda skal drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til bioteknologisk og genteknologisk virksomhet.
- Bioteknologinemnda skal være en sentral informasjonskilde for allmennheten, og en viktig aktør for kommunikasjon mellom fagfolk og allmennheten.
- Bioteknologinemnda skal være et rådgivende organ for forvaltningen.

Målene og hovedprioriteringene fremgår av mandatet, tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet samt av nemndas virksomhetsplan for 2012.

Måloppnåelse

Drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til bioteknologisk og genteknologisk virksomhet

Åpne møter

Bioteknologinemnda har avholdt totalt ni arrangementer:

- Åpent møte 27. mars, Oslo:
Genmodifiserte virusvaksiner i norsk natur?
I samarbeid med GenØk – Senter for biosikkerhet
- Åpent møte 11. april, Oslo:
Gjør-det-selv genetikk
- Åpent møte 10. mai, Oslo:
Genmodifiserte planter og bærekraft
I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning
- Åpent møte 10. september, Oslo:
Bærekraftig og genmodifisert?
I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning
- Åpent møte 27. september, Oslo:
50 år etter Rachel Carsons bok ”Den tause våren”: Sprøyte-
midler – venn eller fiende?
I samarbeid med Mattilsynet, Forbrukerrådet, Norsk
selskap for farmakologi og toksikologi og Polyteknisk
forening
- Åpent møte 8. november, Oslo:
Identisk, men forskjellig – Hvordan kan vi påvirke våre
gener?
I samarbeid med Oslo Epigenetics Symposium og NBS Bio-
kjemisk Interessegruppe
- Åpent møte 28. november, Oslo:
Personlig medisin
I samarbeid med Norsk Forening for Medisinsk Genetikk
– Den norske legeförening og Norsk Selskap for Human-
genetikk
- Åpent møte 11. desember, Oslo:
DNA-vaksiner til fisk
I samarbeid med MareLife
- Åpent møte 12. desember, Oslo:
Norges beredskap mot bioterror
I samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt

Media og foredragsvirksomhet

Bioteknologinemnda har i løpet av 2012 blitt nevnt i totalt 557 artikler i nettmedier og trykte medier som omfattes av overvåkningstjenesten Opoint. Totalt fem kronikker/debattinnlegg omfatter to skrevet av leder og direktør sammen, ett skrevet av nemndas leder, og to av andre nemndsmedlemmer.

I tillegg har representanter for Bioteknologinemnda deltatt i radio- og TV-programmer minst 25 ganger (egen opptelling). Flere av disse 25 innslagene har blitt sendt mer enn én gang.

Når det gjelder foredragsvirksomhet, har nemndsmedlemmer en utstrakt foredragsvirksomhet i kraft av at de er dyktige fagpersoner og samfunnsdebattanter innen sine felt. Det er vanskelig å skille ut den foredragsvirksomheten som er direkte knyttet til Bioteknologinemnda. Sekretariatet holdt 33 fagforedrag i 2012.

GENialt kom ut fem ganger i 2012.

Informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten

Nettsiden bion.no

I 2012 hadde vi gjennomsnittlig omkring 24 300 sidevinnere i måneden på www.bion.no. Nettstedet holdes løpende oppdatert. Høsten 2012 startet vi arbeid med en endring av utformingen av sidene, blant annet med sikte på bedret tilgjengelighet for brukere på mobile enheter (smarttelefon og nettbrett).

Tidsskriftet GENialt

Bioteknologinemndas tidsskrift GENialt utkom med fem nummer i 2012 siden siste nummer for 2011 ble utsatt til 2012. GENialt har et opplag på 7 900. GENialt distribueres gratis til abonnenter i inn- og utland og publiseres i tillegg på Bioteknologinemndas nettside. Ved utgangen av året var det 7 095 abonnenter mot 7 350 ved utgangen av 2011. I løpet av året har det blitt 322 nye abonnenter, nedgangen på 255 abonnenter siden 2011 skyldes oppsigelser og abonnenter som slettes på grunn av retur.

Video fra møter

Bioteknologinemnda har lagt ut video fra alle de ni åpne møtene som ble avholdt i 2012, slik at de som ikke hadde anledning til å delta på møtene, kan laste ned og se og høre foredragene.

Henvendelser om informasjon

I 2012 mottok Bioteknologinemnda ca. 450 henvendelser for å få tilsendt våre publikasjoner. Mange av disse henvendelsene kommer fra skoleelever og lærere. Bioteknologinemnda er også nevnt som informasjonskilde i skolebøker. I tillegg har nemndsleder, nemndsmedlemmer og ansatte i sekretariatet besvart direkte henvendelser per telefon.

Debattemøtet om epigenetikk kan sees i opptak på nett

Rådgivende organ for forvaltningen

Bioteknologinemnda har i 2012 hatt seks nemndsmøter, hvorav to gikk over to dager.

Bioteknologinemnda har avgitt 25 uttalelser:

- 28.12.2012 Bioteknologinemndas kommentarer til evalueringen av nemnda
- 22.11.2012 Forslag til veileder og retningslinjer for bruk av genomsekvensering og genomdata i klinikk og forskning – fra arbeidsgruppe.
Bioteknologinemndas kommentarer til forslaget
- 21.12.2012 Godkjenning av in vitro modning av ubefruktede egg ved assistert befruktning
- 19.12.2012 Eiendomsrett til humant biologisk materiale
- 15.10.2012 Misbruk av bioteknologi og norsk anti-terrorberedskap
- 8.10.2012 Bevaring av kjønnsceller for transseksuelle personer
- 28.09.2012 Endringer i patentloven
- 30.08.2012 Genterapi – innspill til evalueringen av bioteknologiloven
- 22.08.2012 Høringssvar: EUs personvernregelverk
- 08.06.2012 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/BE/2011/101: Genmodifisert, sprøytmiddel tolerant raps MON 88302 til import, prosessering, mat og fôr (første innspelsrunde)
- 04.05.2012 Uttalelse: Regulering av genetiske selvtester
- 02.05.2012 Høringssvar: Transplantasjon, obduksjon og avgivelse av lik
- 01.05.2012 Håndtering av funn av helsemessig betydning i programmet Humane biobanker og helsedata
- 16.04.2012 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/NL/2011/92: Genmodifisert, sprøytmiddel tolerant og insektresistent mais 1507x59122xMON810xNK603 til import, prosessering, mat og fôr (første innspelsrunde)
- 30.03.12 Høringsuttalelse: Forslag til politiregisterforskrift
- 22.03.12 Bruk av HPV-tester i sekundærskanning for livmorhalskreft
- 22.03.12 Høringsuttalelse: Utkast til revidert fastleggeforskrift
- 21.03.12 Høring: Forslag til endringer i kreftregisterforskriftens regler om behandling av opplysninger om personer som har deltatt i program for tidlig diagnose eller kontroll for konkret kreftsykdom (kreftskanning)
- 16.03.2012 Høring: utkast til forskrift om virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre i formaliserte arbeidsfellesskap
- 13.02.12 Høringssvar: Evaluering av Teknologirådet
- 13.02.12 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/NL/2010/87: Genmodifisert, sprøytmiddel tolerant raps GT73 til mat (første innspelsrunde)

- 13.02.12 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/
NL/2011/96: Genmodifisert, sprøytemiddeltolerant og
insektresistent bomull til import, prosessering, mat og fôr
(første innspillsrunde)
- 15.01.12 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/
NL/2011/97: Genmodifisert, sprøytemiddeltolerant og
insektresistent bomull T304-40 til import, prosessering,
mat og fôr (første innspillsrunde)
- 15.01.12 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/
BE/2011/98: Genmodifisert, sprøytemiddeltolerant soya
FG72 til import, prosessering, mat og fôr (første innspills-
runde)
- 06.01.12 Høringssvar: Søknad EFSA/GMO/
BE/2010/81: Genmodifisert, sprøytemiddeltolerant raps
MS8, RF3 og MS8xRF3 til mat (første innspillsrunde)

Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse

Nemnda skal arbeide i henhold til sitt mandat. For å oppnå dette er det viktig å være oppdatert og kunne formidle informasjon og debattinnlegg av god kvalitet. For å følge med på utviklingen og bli bedre har sekretariatet deltatt på internasjonale kongresser. I tillegg evaluerer vi møtene våre.

Vi abonnerer også på mediesøk og de mest sentrale fagtidsskrifter for å holde oss oppdatert, og utarbeider «informasjonspakker» ukentlig til nemndsmedlemmene slik at det skal være lettere å være oppdatert.

I 2012 er det i tillegg lansert to nye tilbud til publikum:

- En egen side på Facebook hvor interesserte Facebook-brukere kan motta og kommentere nyheter fra Bioteknologinemnda
- Nyhetsbrev på e-post. Interesserte kan abonnere på oppdateringer om nytt innhold på våre nettsider.

I tillegg er www.bion.no oppdatert med knapper for å dele innhold på sosiale medier (Facebook, Twitter og Google+) eller på e-post.

Bioteknologinemnda

Stortingsgata 10

0161 Oslo

Telefon: 24 15 60 20

Faks: 24 15 60 29

e-post: bion@bion.no

www.bion.no

